

[Niels Eriksen.]

væk, og hvad der skal fremmes, bliver endnu vanskeligere, og der kan blive tale om egentlig kreditratering. Bankerne kan nemlig ikke i samme omfang som i tidligere tider være sikre på at kunne genbelåne obligationer i nationalbanken, og grundtankerne i et decentraliseret liberalistisk kredit-system, hvor obligationsrenten skal regulere investeringsomfang og dermed også efterspørgslen efter bankkredit til foreløbig finansiering af investering, er der også pillet slemt ved som følge af, at boligbyggeriet og meget andet er finansieret til underrente. Det er en usund udvikling, vi her har været inde i.

Netop på dette område havde jeg forleden dag en glædelig overraskelse. Jeg mener nemlig at have konstateret, at den højtærede finansministers indstilling på dette punkt tilsyneladende på rekordtid er undergået en forvandling uden lige, således at hans syn i dette spørgsmål nu nærmer sig vort. I den af økonomi- og arbejdsministeren redigerede socialistiske orientering „Tidhverv og Samfundsorden“, der udkom i sommer, skrev den højtærede finansminister sammen med en anden økonom en artikel, der hed „Beskæftigelse og investering“.

På bogens side 151 henvises til, at der i praksis anlægges en anden målestok for investeringerne end markedets mekanisme. Der fortsættes — jeg beder den højtærede formand om tilladelse til et par korte citater —:

„Det ligger nært at give dette synspunkt en større plads, end man gør i dag, udfra den betragtning, at på en lang række områder vil „den frie markedsmekanisme“ ikke give en fordeling af investeringerne, som stemmer overens med „den samfundsmæssigt ønskede fordeling“. Man må da søge opstillet en rækkefølge for investeringerne, hvor det er et „samfundsmæssigt skøn“, der bestemmer en given investerings plads i rækken. På en eller anden måde sørger man så for, at de investeringer, der anses for vigtigst, faktisk kommer til udførelse.“

På bogens side 152 hedder det videre:

„Hvis man via kreditpolitikken vil realisere en ønsket fordeling af de totale investeringer, vil dette kunne tænkes gen-

nemført ved et administrativt apparat, som sorterer de planlagte investeringer, som viser sig i form af ansøgningen om billige lån i overensstemmelse med prioritetsrækken.

Nu findes en administration allerede, idet de nødvendige undersøgelser af projekter og beslutninger allerede træffes i dag — nemlig i de private banker. Men her er prioritetskalaen som allerede omtalt en anden.

Dette kunne man i princippet bøde på ved at give retningslinier for en anden prioritetskala. Da dette indebærer en kontrol med investeringerne, synes det vanskeligt at komme uden om et administrativt organ, som skulle tilsikre, at prioritetskalaen faktisk anvendtes.“

Endelig foreslås det på side 153, at man kunne oprette et officielt finansieringsinstitut, hvor låntagere, der opfylder de foreskrevne betingelser, men eventuelt alligevel bliver afvist af bankerne, kunne opnå lån.

Den socialistiske tone i denne artikel turde være åbenbar. Der gives udtryk for, at et samfundsmæssigt skøn kun kan udøves af et centralorgan. Overraskelsen var for mig derfor stor, da jeg erfarede, at finansminister Kampmann i Nationaløkonomisk Forening — jeg tror, det var i mandags — foreslog, at staten trækker sig ud af lånemarkedet, og iøvrigt lagde op til at løse kapital- og lånemarkedets problemer ved en ændring til en ren økonomisk politik, hvorefter man regulerer investeringerne gennem rentepolitikken og overlader den reelle investering til den private sektor selv, dog eventuelt i visse tilfælde mod statsgaranti. Naturligvis kan statsgarantivirkomheden også drives så vidt, at den i realiteten bliver bestemmende for kreditmidlernes placering og dermed for investeringernes retning, og da jeg ikke ved, hvor langt den højtærede finansminister har tænkt sig at gå, må jeg tage forbehold overfor denne tanke. Iøvrigt konstaterer jeg med glæde, at ministeren ved den givne lejlighed ikke talte om at slagte fede kapuner, men endog nævnte betydningen af, at man ikke angreb den opsparingsvillige kapital. Glæden over en omvendt synder er altid stor.

Dette var et lille sidespring, jeg tog, men det har forbindelse med bankloven, fordi